

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НПНР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПР проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнєв А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

Безумовно, створення дистанційних інтерактивних курсів потребує від викладачів копії, але цікавої роботи, пов'язаної з опрацюванням нових технологій, підготовкою відповідних матеріалів, налаштуванням курсів під авторську методику викладання, постійною їх підтримкою та оновленням. Але стрімкі процеси розвитку інформаційних технологій уже неможливо зупинити.

На думку студентів, дистанційні інтерактивні заняття не мають емоцій, суб'єктивного ставлення викладача до студентів та є дуже прозорими для оцінювання знань.

В ході проведення дистанційного інтерактивного навчання можна визнати, що багатогранна робота, яку проводять викладачі кафедри фізколоїдної хімії ЗДМУ, є ефективною завдяки модифікації методичних підходів завдяки комп'ютерним навчальним он-лайн програмам та сервісам, в тому числі MS Teams та іншим сервісам на базі Office 365.

Завдяки дистанційному інтерактивному навчанню:

1. Створені та посилені усі технічні вимоги для реалізації інтернет-технологій навчання.
2. Викладачі кафедри здійснюють майже цілодобове дистанційне навчання. В тому випадку, коли студент не має змоги підключитися до заняття в той час, коли воно відбувається, він зв'язується з викладачем в будь-який вільний час і виконує всі необхідні завдання, щоб отримати оцінку, завдяки додатку MS Teams
3. Викладачі кафедри оволоділи новими інтерактивними методами проведення практичних та лекційних занять, в тому числі і тими, що знаходяться на платформі Office 365.
4. Постійно оновлюються та додаються відеоматеріали лекцій, лабораторних робіт та відео з розбором тестів для підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК-1. Фармація», які можливо інтегрувати в навчальний процес завдяки MS Teams.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ

Разнатовська О. М., Ясінський Р. М.

Ключові слова: змішана форма навчання, фтизіатрія.

Вступ. Уже протягом року заклади вищої освіти в умовах епідемії COVID-19 застосовують нові умови навчального процесу. Так у Запорізькому державному медичному університеті було впроваджено змішану форму навчання у режимі реального часу згідно розкладу із застосуванням дистанційних методик викладання. Університет надав можливість усьому професорсько-викладацькому складу працювати із програмним пакетом Office 365, зокрема із платформою MS Teams. Ця платформа багатофункціональна, дає можливість як проводити практичні заняття в онлайн-режимі у вигляді співбесіди зі студентами та інтернами, так і демонструвати їм різноманітний матеріал у вигляді презентацій, відео, наглядного матеріалу (рентгенограми та ін.), тощо. Також MS Teams дозволяє створювати студентам індивідуальні завдання у різних форматах та встановлювати час на їх виконання.

Основна частина. Навчальний процес за змішаною формою на кафедрі фтизіатрії і пульмонології організовано наступним чином. Перед початком практичних занять викладачі кафедри створюють розклад у календарі MS Teams (який відповідає розкладу лекцій та практичних занять у поточному навчальному році у режимі “Real-time”). Створюються групи згідно шаблону, ідентифікація групи відповідає затвердженому порядку і відповідає рубрифікації електронного журналу <https://asu.zsmu.zp.ua>. В розділ «Навчальні матеріали» додаються необхідні навчально-методичні матеріали (лекції, посібники, посилання на літературу тощо) для підготовки студентів й інтернів до

практичних занять та семінарів. У загальному чаті викладачі повідомляють актуальну інформацію з приводу організації навчального процесу.

Лекції проводяться виключно дистанційно у створених в університеті лекційних онлайн-аудиторіях. Практичні заняття складаються із двох частин: спілкування зі студентами у формі онлайн-співбесіди із групою та самостійної роботи студентів над індивідуальним завданням зі встановленням обмеження часу на їх виконання. Під час практичних занять викладачі кафедри спілкуються зі студентами через приєднання до наради в MS Teams, відповідають на всі запитання студентів. Студенти, виконуючи отримані завдання (як теоретичної, так і практичної спрямованості), можуть задавати питання викладачу в будь-який час, оскільки усі учасники знаходяться на зв'язку впродовж всього заняття згідно розкладу. Після завершення заняття викладач перевіряє виконані завдання, виставляє оцінки та залишає коментарі з приводу виконаної роботи, зокрема, вказує на ті питання, які слід доопрацювати, при необхідності студент має можливість проконсультуватися із викладачем під час онлайн-заняття.

При вивченні тем занять, які потребують наочності (методи діагностики туберкульозу, клінічні форми туберкульозу легеневої, позалегеневої та змішаної локалізацій, режими лікування туберкульозу, інфекційний контроль, тощо), а також при розгляді прикладів практичних завдань викладачі кафедри демонструють студентам та лікарям-інтернам підготовлені презентації з відповідних розділів.

При вивченні окремих тем (туберкульоз у поєднанні із іншими захворюваннями, ускладнення туберкульозу та невідкладна допомога при них, диференційна діагностика туберкульозу) студенти мають можливість працювати у групах і створювати власні презентації із подальшою дискусією на практичному занятті.

Вітчизняні студенти та іноземні громадяни, які вивчають «фтизіатрію» на 4 курсі за спеціальностями 222 Медицина та 228 Педіатрія виконують навчальну історію хвороби. Для цього викладачі надсилають кожному студенту індивідуально історію хвороби реального пацієнта із додатковими запитаннями та встановлюють терміни її виконання. Студенти усіх спеціальностей та лікарі-інтерни виконують обов'язково самостійну роботу: проходження он-лайн курсу із самостійної роботи, де включені теми дисципліни, які не увійшли до розгляду на практичних заняттях.

По завершенні вивчення навчальної дисципліни «фтизіатрія» студенти, які не мають заборгованості складають диференційований залік у MS Forms.

Викладачі кафедри зазначають, що всі студенти (як вітчизняні, так й іноземні громадяни) активно включилися до роботи, розуміючи необхідність продовження навчання. В цілому студенти вчасно виконують завдання, напроцуд активно задають запитання під час онлайн-бесід, консультуються з приводу виконання практичних завдань. Звичайно, відзначають, що їм не вистачає «живої» бесіди з викладачем, відпрацювання практичних навичок при роботі з пацієнтом.

Звісно, що при застосуванні змішаної форми навчального процесу на кафедрі фтизіатрії і пульмонології виникає ряд проблем: технічна недосконалість гаджетів, перебої в роботі інтернет-з'єднання (особливо у студентів із іноземних країн та віддалених регіонів України), відсутність відпрацювання практичних навичок при роботі з пацієнтом, тощо. Проте, в умовах карантину закономірність виникнення цього ряду проблем логічна.

Після повернення до звичної форми навчання можна було б застосувати певні надбання дистанційного викладання навчальної дисципліни «фтизіатрія». Зокрема, індивідуальні завдання у цифровому форматі, демонстрація наочних матеріалів під час практичних занять із використанням цифрових технологій, тощо.

Висновки. Викладачі кафедри фтизіатрії і пульмонології роблять все можливе для того, щоб в умовах карантину студенти та інтерни мали можливість опанувати навчальну дисципліну «фтизіатрія», засвоїти не лише теоретичні знання, але і набути практичних навичок. Для цього створена та поповнюється навчально-методична база із навчальної дисципліни, а викладачі кафедри постійно вдосконалюють навички із застосування дистанційних методів навчання.